

**Advies voor richtlijnen voor het
milieu-effectrapport
Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelings-
gebied Noordwaard**

23 april 1996

758-33

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van de
provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

uw kenmerk
nrs. 153614/154930

uw brief
d.d. 13 februari 1996

ons kenmerk
U261-96/vB/bh/758-34

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Inrichtingsplan voor het
natuurontwikkelingsgebied Noordwaard

doorkiesnr.
(030) 234 76 51

Utrecht,
23 april 1996

Met bovengenoemde brief stelde u, als coördinerend bevoegd gezag, de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ir. P. van Duursen
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelings-
gebied Noordwaard

**Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard**

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over het Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant (coördinerend bevoegd gezag) door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard

de secretaris

N.v. Buren

dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter

ir. P. van Duursen

Utrecht, 23 april 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	3
2.1 Probleemstelling	3
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	4
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.1 Algemeen	5
3.1.1 Ontgronden en ophogen	6
3.1.2 Waterhuishoudkundige inrichting	6
3.1.3 Natuurtechnische werken	7
3.1.4 Intern beheer en onderhoud	7
3.1.5 Overig	7
3.1.6 Relatie omliggende gebieden	7
3.2 Nulalternatief en nulplusalternatief	8
3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief	8
4. Bestaande milieutoestand	8
4.1 Abiotische aspecten	9
4.2 Biotische aspecten	9
4.3 Landschap en cultuurhistorie	9
5. Gevolgen voor het milieu	10
5.1 Abiotische aspecten	10
5.2 Biotische aspecten	11
5.3 Landschap en cultuurhistorie	11
5.4 Overige aspecten	11
6. Vergelijking van alternatieven	12
7. Leemten in kennis	12
8. Evaluatieprogramma	12
9. Vorm en presentatie	13
10. Samenvatting van het MER	13

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in casu de directie Zuid te Eindhoven en het ministerie van Verkeer en Waterstaat, in casu de directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat zijn voornemens het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard te realiseren. Het doel, de natuurontwikkeling is niet milieu-effectrapportage (m.e.r.)-plichtig, maar de inrichting met een ontgroning van meer dan 100 ha. is wel m.e.r.-plichtig (categorie Besluit m.e.r.:C 16.1).

De belangrijkste onderdelen die het MER voor dit voornemen moet bevatten zijn naar het oordeel van de Commissie m.e.r.:

- In de startnotitie wordt als doel van het initiatief de ontwikkeling van een zoetwatergetijdegebied gesteld. Tevens wordt aangegeven dat het streefbeeld dat wordt gehanteerd uitgaat van het huidige beheer van de Haringvlietsluizen (waarbij het verschil tussen eb en vloed 20 cm bedraagt). De Commissie is van mening dat bij het huidige beheer echter geen zoetwatergetijdemoeras ontwikkeld kan worden. Daarvoor is het getijdeverschil te gering. Het ontwikkelen van een zoetwatermoeras behoort wel tot de mogelijkheden. Zij stelt daarom voor alternatieven onder beide scenario's in het MER te ontwikkelen:
  - het scenario waarbij wordt uitgegaan van het ontwikkelen van een zoetwatermoeras. Daarbij wordt het huidige beheer van de Haringvlietsluizen gehanteerd en het buitenwater wordt het gebied ingelaten.
  - het scenario waarbij wordt uitgegaan van het ontwikkelen van een zoetwatergetijdemoeras. Daarbij wordt het beheer van de Haringvlietsluizen veranderd en het buitenwater wordt het gebied ingelaten.
- De Commissie wil het belang van het uitwerken van een nul- en nulplusalternatief benadrukken. Zij kunnen dienen als referentie voor het niet toelaten van verontreinigingen in het gebied. Afhankelijk van de gekozen ontwateringssituatie kan in het nulalternatief (huidige waterpeil) het gebied zich ontwikkelen tot een kwelwatersysteem en in het nulplusalternatief (optimaal-hoger- waterpeil voor de natuur) tot een regenwatermoeras. Deze regenwatersystemen hebben als voordeel minder gevoelig te zijn voor calamiteiten. Hierbij wordt gedacht aan acute, veelal industriële, watervuilingen van het rivierstelsel, waarvoor een zoetwatergetijdemoeras veel kwetsbaarder is.
- Een belangrijke keuze bij dit project ligt bij de toetsingscriteria die worden gesteld om te bepalen wanneer het buitenwater wordt binnen gelaten. De Commissie adviseert de volgende methode te hanteren.

Bij gegeven concentraties van chemische verontreinigingen in het buitenwater, zowel opgelost als gebonden aan het zwevend stof, kan een inschatting worden gemaakt van het te verwachten verloop in de tijd van de sediment-/water concentraties in de toplaag van de bodem bij een gegeven inlaatregime. Vervolgens kan een transportberekening en een risicoschatting worden gemaakt van die verontreiniging in de voedselketen van sediment/water naar vis naar vogel. Deze informatie kan tevens worden gebruikt om een inschatting te maken of deze concentraties van chemische verontreinigingen nog een nadelige invloed hebben op de reproductie van vis- en vogelsoorten. Als toetsingscriteria kunnen worden gesteld die concentraties aan chemische verontreinigingen die de reproductie van vogels en vissoorten niet beïnvloeden.

1. INLEIDING

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in casu de directie Zuid te Eindhoven en het ministerie van Verkeer en Waterstaat, in casu de directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat zijn voornemens het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard te realiseren. Het doel, de natuurontwikkeling is niet m.e.r.-plichtig, maar de inrichting met een ontgronding van meer dan 100 ha. is wel m.e.r.-plichtig¹]. Voor de ontgronding is een vergunning nodig op grond van de Ontgrondingenwet. Daarin is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag. Tevens moet het bestemmingsplan worden aangepast. De gemeenteraad van Werkendam is hierin bevoegd gezag.

Per brief van 13 februari 1996 verzocht Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het MER²]. De m.e.r.-procedure ging van start met de bekendmaking van de startnotitie in de Staatscourant nr. 37 van 21 februari 1996³].

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage⁴]. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen⁵].

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

In het Natuurbeleidsplan is aangegeven dat aan de Brabantse kant van de Biesbosch natuurontwikkeling gewenst is. Het ministerie van LNV en de provincie Noord-Brabant hebben in de visie natuurontwikkelingsplan Noordwaard aangegeven dat het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard als een zoetwatergetijdengebied ontwikkeld dient te worden. Het gebied is begrensd door Gedeputeerde Staten in 1993 en heeft een oppervlakte van circa 600 ha.

In de startnotitie staat vermeld *dat het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard een bijdrage moet leveren aan het compenseren van knelpunten die een verdere ontwikkeling van het ecosysteem van de Biesbosch belemmeren*. Daarbij worden de volgende knelpunten genoemd:

---

1 Zie het Besluit milieu-effectrapportage, bijlage C, artikel 16.1.

2 Zie bijlage 1.

3 Zie bijlage 2.

4 Zie bijlage 3 voor samenstelling en nadere projectgegevens.

5 Zie bijlage 4.

Tot slot moeten de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren worden aangegeven.

Als een van de knelpunten wordt genoemd 'het ontbreken van de samenhang tussen de Dordtse, Sliedrechtse en Brabantse Biesbosch'. Noordwaard dient een bijdrage te leveren aan het compenseren van dit knelpunt. In dit kader is het relevant het initiatief goed af te stemmen met de m.e.r. Strategisch Groenproject 'Eiland van Dordrecht'. De Commissie heeft op 23 april 1996 een richtlijnenadvies voor deze m.e.r. uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De Commissie heeft geconstateerd dat het doel en streefbeeld gesteld in de startnotitie (zie § 2.2) niet samen kunnen gaan. Om de alternatieven en streefbeelden te motiveren is een beschrijving van de referenties die zijn gehanteerd van belang. Vooral de mate van dynamiek, de watersamenstelling en het gekozen historisch ruimtelijk patroon spelen hierbij een rol. Echter op den duur vervagen en veranderen de patronen als gevolg van de toegelaten dynamiek. De Commissie adviseert daarom te variëren in processen die te maken hebben met de getijdewerking⁶]. Daarbij denkt zij aan twee scenario's waaronder de alternatieven moeten worden uitgewerkt:

- toelaten van het huidige getijde, in dit scenario wordt uitgegaan van het ontwikkelen van een zoetwatermoeras;
- toelaten van toegenomen getijde na een veranderd beheer van de Haringvlietssluisen, in dit scenario wordt uitgegaan van het ontwikkelen van een zoetwatergetijdemoeras.

De varianten die bij de alternatieven zijn genoemd kunnen ingaan op het patroon en mate van vergraving (zie startnotitie bladzijde 9 t/m 11).

De relatie tussen getijamplitude en de eerdergenoemde ruimtelijke patronen dient inzichtelijk gemaakt te worden met behulp van overstromingskaarten. Op die kaarten dient minimaal aangegeven te worden de 50% overstromingsduurcontour, alsmede de contour behorende bij 15 cm onder Gemiddeld Hoog Water (GHW). Beide contouren zijn belangrijke grenzen voor het voorkomen van bepaalde plantengemeenschappen.

Een belangrijke keuze bij dit project ligt bij de toetsingscriteria die worden gesteld om te bepalen wanneer het buitenwater wordt binnen gelaten. De Commissie adviseert de volgende methode te hanteren.

---

6 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

3.1.3 **Natuurtechnische werken**

- indicaties van ligging en omvang van het nieuw te vormen krekensstelsel; aanduiding van waterdieptes en taluds;
- indicatie vormgeving en grondbewerking van het gehele natuurontwikkelingsgebied;
- ontgronden en ophogen in relatie tot aanwezige en te ontwikkelen ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden;
- indicatie begroeiingstypen en milieukwaliteit.

3.1.4 **Intern beheer en onderhoud**

- waterkwaliteitsbeheer in het aan te leggen krekensstelsel; waar komt het water vandaan?
- waterkwantiteitsbeheer; invloed van het nieuwe waterpeil op de hydrologische situatie in Noordwaard en in de omringende gebieden;
- maatregelen tegen verlanding;
- oeverbeheer;
- handhaving bestaande vegetatie en/of aanbrengen nieuwe vegetatie;
- wildschadepreventie⁷;
- beheer van groenvoorzieningen en natuurontwikkelingszones; eventuele bemesting, keuzen met betrekking tot maaien/begrazen, afspraken over de organisatie en verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer.

3.1.5 **Overig**

- zonering, concentratiepunten, intensieve/extensieve recreatie⁸;
- interne en (indien relevant) externe ontsluiting voor voetgangers, rijwielverkeer, autoverkeer, openbaar vervoer⁹;
- bestemming bestaande landbouwbedrijven.

3.1.6 **Relatie omliggende gebieden**

Aangezien het voornemen een directe relatie heeft met de bestaande Biesbosch en omringende gebieden, dient deze relatie inzichtelijk te worden gemaakt. Dit geldt zowel voor activiteiten in Noordwaard die consequenties hebben voor aangrenzende gebieden (bijvoorbeeld drinkwaterwinning), als voor activiteiten, voortvloeiend uit het beheers- en inrichtingsplan voor de Biesbosch en overige bestaande en geplande activiteiten in het gebied, voor zover deze invloed hebben op het natuurontwikkelingsproject Noordwaard¹⁰].

In het bijzonder moet worden ingegaan op de wijze waarop ecologische verbindingen gerealiseerd kunnen worden met de Dordtse en Sliedrechtse Biesbosch.

---

7 Zie ook reacties 3 en 9 (bijlage 4).

8 Zie ook reacties 4 en 8 (bijlage 4).

9 Zie ook reactie 9 (bijlage 4).

10 Zie ook reactie 4 (bijlage 4) en de m.e.r. Strategisch Groenproject 'Eiland van Dordrecht'.

4.1 Abiotische aspecten

- geologie: opbouw van het geologisch profiel (opeenvolging van verschillende afzettingen en laagdikten);
- geomorfologie: beschrijving van bijvoorbeeld kreekrestanten en dijken, voor zover nog aanwezig;
- bodemkundige opbouw: verschillende bodemtypes en de aardwetenschappelijke betekenis daarvan, mate van eventuele verontreinigingen (met name organische microverontreinigingen en zware metalen) van bodemlagen in het gebied;
- geohydrologie: diepte grondwaterspiegel; watervoerende pakketten; aard, dikte en doorlatendheid van de waterscheidende lagen; kwaliteit, samenstelling en stromingsrichting van het grondwater;
- oppervlaktewater: polderpeilen, sluizen en stuwen, afvoersystemen;
- de kwaliteit van het oppervlaktewater van Nieuwe Merwede en Amer in relatie tot bestaande normen en de gewenste natuurontwikkeling;
- de kwaliteit van het slib zoals door genoemde rivieren aangevoerd.

4.2 Biotische aspecten

Een beschrijving van ecologische relaties en potenties is belangrijk. De Biesbosch vormt een belangrijk wetland voor West-Europa. Een aantal soorten die zich in dit gebied voortplanten, foerageren thans in Noordwaard. Het is van belang te weten hoe belangrijk de huidige Noordwaard voor de Biesbosch is. Tevens is belangrijk aan te geven in hoeverre de huidige Noordwaard van regionaal dan wel van nationaal belang is voor deze soorten.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

- beschrijving en waardering¹¹⁾ van bestaande landschappelijke, archeologische en andere cultuurhistorische elementen (verkavelingspatronen, open of gesloten ruimten, dijken et cetera);
- visueel-ruimtelijke werking van deze elementen;
- beschrijving van eventueel aanwezige archeologische terreinen (aangeven van vindplaatsen, belang, status) en van gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (St. Elisabethsvloed).

---

11 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

5.2 Biotische aspecten

- negatieve en positieve beïnvloeding van actuele en potentiële biotische waarden¹⁷):
  - door veranderingen in de hydrologie, geomorfologie en bodemopbouw, hierbij verdient speciaal de aandacht¹⁸);
  - de invloed van de waterkwaliteit van Rijn en Maas in de nabije toekomst op het broedsucces van toppredatoren (onder andere Kwak, Aalscholver);
  - de effecten van het afgraven van grond/sediment in relatie tot reeds voorkomende grondvervuilingen uit het verleden en de mogelijke effecten hiervan op de (toekomstige) voorkomende fauna;
  - de effecten van toekomstige sedimentatie met microverontreinigingen op de ontwikkeling van de toekomstige fauna;
  - door veranderingen in het beheer (zie ook § 3.1.4);
- verhouding van de begroeiingen (gras/bos/water);
- verwachte eindsituatie (avi)fauna, flora en microbiële processen (botulisme, blauwalg);
- prognose van de duur van de ontwikkeling tot de beoogde eindsituatie en een weergave van de belangrijkste successiestadia;
- verwachte eindsituatie begroeiingen (veenmoeras, zoetwatermoeras, zoetwatergetijdemoeras) en de kwaliteit van de eindsituatie.

5.3 Landschap en cultuurhistorie

- veranderingen in de landschappelijke structuur met betrekking tot de geomorfologisch, cultuurhistorische, visuele en ecologische structuur (zowel door de aard als de vormgeving van de voorzieningen);
- visuele aspecten;
- aantasting c.q. bescherming van eventuele archeologisch of ander cultuurhistorisch waardevolle elementen.

5.4 Overige aspecten

- volksgezondheidsaspecten (botulisme, ziekte van Weil, chemische vervuilingen);
- verandering in de verkeerssituatie, onder andere in de aanlegsituatie of door recreatie-aantrekkende werking¹⁹] en de rustverstoring daardoor;
- geluidshinder in verband met grondtransport²⁰].

---

17 Zie ook reactie 5 (bijlage 4).

18 Zie ook reactie 9 (bijlage 4).

19 Zie ook reacties 3, 5 en 9 (bijlage 4).

20 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- (eventueel) kaartmateriaal (zo mogelijk) te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming²¹], inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

---

21 Zie de hoofdpunten van dit advies op bladzijde 1.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied
Noordwaard

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 13 februari 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provincie
Noord-Brabant

VERZONDEN

16 FEB. 1996

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Ons kenmerk: nrs. 153614/154930
Uw kenmerk : --
Afdeling : BG
Doorkiesnr.: 6812408 (H. v.d. Flier)
6812825 (J. v. Hasselt)
Bijlagen : startnotitie (6-voud)
Datum : 13 februari 1996
Onderwerp : Startnotitie mer Noordwaard

Commissie voor milieu-
effectrapportage
Postbus 2345

1500 GH UTRECHT	Commissie voor de
	milieu-effectrapportage
ingekomen:	13 FEB. 1996
nummer :	270-96
dossier :	758-17/m 2 bx
kopie naar :	Sc/Pw/Bib

Geachte commissie,

Op 1 februari jl. ontving ons college het verzoek van de directeur van de regionale directie zuid van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van de hoofdingenieur-directeur van Rijks-waterstaat directie Zuid-Holland van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat om voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard de startnotitie voor het MER in procedure te brengen. Aangezien er in dit geval twee organen een bevoegd-gezag taak hebben, hebben wij de gemeente Werkendam benaderd met het verzoek, in te stemmen met coördinatie door ons college. Bij brief van 31 januari jl. heeft het gemeentebestuur hierop positief heeft gereageerd. Wij zijn van mening dat hiermee is voldaan aan de artikelen van de Wet milieubeheer die de coördinatie in dergelijke gevallen regelt (14.5 lid 3c, 14.7 en 14.8).

Wij zijn nu in de fase van het vooroverleg aangekomen, waarin de startnotitie volgens de wet door ons aan een aantal instanties wordt toegestuurd en een ieder de gelegenheid krijgt opmerkingen te maken over de te geven richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

Ten behoeve van de inspraak over de richtlijnen voor het MER wordt de startnotitie van 23 februari tot en met 22 maart 1996 ter inzage gelegd. De termijn voor het indienen van schriftelijke reacties loopt eveneens tot en met 22 maart 1996. Op 15 maart 1996 zal een hoorzitting te Werkendam worden gehouden. Na ontvangst van het advies van uw commissie en van de adviseurs zullen de gemeenteraad van Werkendam en wij de richtlijnen vaststellen.

Op basis van artikel 7.14 lid 1 van de Wet milieubeheer verzoeken wij u om ons voor 26 april 1996 advies uit te brengen over de richtlijnen en de alternatieven die in beschouwing genomen kunnen worden.

Secretariaat:
tel. (073) 681 22 00
fax. (073) 612 42 95

021596HB Dienst Ruimtelijke ordening, Economie en Welzijn.
Faxnummer: 073 - 6123585.

Telefoonnummer algemeen: (073) 681 28 12
Bankrelaties: ING Rekening nr. 67.45.60.043, Postbank nr. 1070176 t.n.v. Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 37 d.d. 21 februari 1996

Wet milieubeheer

Inspraak startnotitie natuurontwikkelingsgebied Noordwaard

De directeur van de regionale directie zuid van het ministerie van LNV in de provincie Noord-Brabant en de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland van het ministerie van V&W willen een inrichtingsplan voor het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard opstellen. Dit inrichtingsplan is voornamelijk gericht op natuurbouw. Het natuurbeleid geeft als doelstelling aan de ontwikkeling van een zoetwatergetijdengebied, als schakel tussen de Noord-Brabantse en Zuid-Hollandse Biesbosch. Om dit zoetwatergetijdengebied te realiseren worden in het gebied kreken met natuuroevers gegraven en worden eilanden opgeworpen. Aangezien de ontgronding groter is dan 100 hectare is deze MER-plichtig. (De polder Hardenhoek is ongeveer 400 hectare groot.) De ontgrondingen in Spieringspolder en de polder Malha vallen hier buiten; de ontgronding van deze polders is gekoppeld aan de dijkverbetering Noordwaard fase III en valt onder de noodwet "Deltawet Grote Rivieren".

Doel van een milieu-effectrapportage is om besluitvorming op een systematische en zorgvuldige wijze te voorzien van zo objectief mogelijke informatie over de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit. Het is niet mogelijk om tegen bepaalde voorgestelde ontwikkelingen in het kader van de MER bezwaar te maken. Dat kan te zijner tijd gebeuren bij de procedures waar het MER voor wordt opgesteld: het bestemmingsplan en het ontgrondingsplan.

Aangezien de gemeenteraad het bestemmingsplan vaststelt en de provincie de ontgrondingsvergunning afgeeft, zijn zij gezamenlijk het bevoegd gezag in het kader van het milieu-effectrapport. Het gemeentebestuur heeft ingestemd met een coördinatie van het bevoegd gezag door ons college.

De startnotitie, die nu ter inzage ligt, gaat vooraf aan het opstellen van de eigenlijke milieu-effectrapport. Deze notitie dient als basis voor het geven van richtlijnen en de te bestuderen alternatieven.

De startnotitie ligt vanaf 23 februari 1996 tot en met 22 maart 1996 ter inzage op de daarvoor gebruikelijke plaatsen in het:

- 1 provinciehuis van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 's-Hertogenbosch;
- 2 gemeentehuis Werkendam, Raadhuislaan 2, Werkendam.
- 3 het Biesbosch-museum, Hilweg 2, Werkendam.

Het provinciehuis en het gemeentehuis zijn geopend gedurende de normale kantooruren. Het Biesbosch-museum is geopend van dinsdag t/m zaterdag van 10-17 uur en zondag van 12-17 uur.

Voor informatie over de inhoud kunt u zich wenden tot de provincie Noord-Brabant, dienst RNV (073-6812408). Als u niet in de gelegenheid bent de startnotitie in te zien kunt u deze opvragen bij het coördinerend bevoegd gezag (073-6812825).

Ingevolge artikel 7.14 lid 4 van de Wet milieubeheer stelt het college van Gedeputeerde Staten eenieder in de gelegenheid opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport, inclusief de in beschouwing te nemen alternatieven. Opmerkingen kunnen schriftelijk worden ingediend tot en met 22 maart 1996. Deze reacties kunt u richten aan: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch.

Hoorzitting

Op 15 maart 1996 zal een hoorzitting worden gehouden. Diegenen die voordien schriftelijk een reactie hebben gegeven worden in de gelegenheid gesteld deze mondeling toe te lichten. U dient zich hiervoor uiterlijk 13 maart schriftelijk of telefonisch op te geven bij het coördinerend bevoegd gezag (073-6812825).

's-Hertogenbosch, februari 1996

Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, directie Zuid en ministerie van Verkeer en Waterstaat, directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat

Bevoegd gezag: het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant (coördinerend bevoegd gezag) en de Gemeente Werkendam

Besluit: vergunningverlening inzake de Ontgrondingenwet en vaststelling bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C16.1

Activiteit: realisatie van het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 21 februari 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 23 april 1996

Samenstelling van de werkgroep:

dr. M. van den Berg

ir. P. van Duursen (voorzitter)

drs. S.R.J. Jansen

ir. J.H.G. Verhagen

Secretaris van de werkgroep: dr. N.W.M. van Buren

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960229	Provinciale Commissie voor milieu en water	's-Hertogenbosch	960328
2.	960213	Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch	Woudrichem	960328
3.	960321	N.V. Waterwinbedrijf Brabantse Biesbosch	Werkendam	960328
4.	960321	Natuur- en recreatieschap nationaal park De Biesbosch	Drimmelen	960328
5.	960319	Landbouwmaatschappij ZmO	Werkendam	960328
6.	960311	Vereniging Behoud Biesbosch	Dordrecht	960328
7.	960317	Bewoners Lijnoorden Made c.a.	Werkendam	960328
8.	960321	Overlegorgaan nationaal park de Biesbosch	's-Hertogenbosch	960328
9.	960403	Verslag inspraakavond	's-Hertogenbosch	960409